
Dnro: 35/ 25/17

56 § LAUSUNNON ANTAMINEN LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI YKSITYISTIELAIN UUDISTAMISEKSI

Tekla 14.2.2017 § 14

Yksityistielain kokonaisuudistuksen tavoitteeksi on asetettu nykyaikainen ja selkeä yksityistielaki, joka antaisi hyvät edellytykset yksityistieverkoston kehittämiseksi ja ylläpidolle. Lakiuudistuksella pyritään mahdollistamaan uudenlaista elinkeinotoimintaa yksityisteiden tienpitoon, kun siihen lisätään tarvittava määrä ammattimaisuutta. Varmistamalla tienpidon riittävän korkea taso, turvattaisiin elinkeinonvälän kuljetusten ja maaseudun elinvoimaisuuden edellyttämä liikkuminen ja liikennöinti.

Kuntaliitto on 27.1.2017 lähettänyt kuntien yksityisteistä vastaaville lausuntopyynnön, jossa Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää arvioimaan erityisesti esitettyjen muutosten taloudellisia ja muita vaikutuksia sekä lausumaan mielipiteensä hallituksen esityksestä ja sääntelytarpeesta, ottaen huomioon hallitusohjelman tavoitteet normien purkamiseksi ja sääntelyn sujuvoittamisen.

Nykyinen yksityistielaki tuli voimaan v.1963 ja se säädettiin aikoinaan erilaiseen liikenne- ja toimintaympäristöön, joten nykyisessä muodossaan se ei anna riittävästi tukea maaseudun liikenneolojen tehokkaaseen ja joustavaan kehittämiseen ja hallintointiin. Valtion vuosittainen kunnossapitoavustus lakkautettiin käytännössä vuonna 1996, vaikka säännökset ovat edelleen laissa. Harkinnanvaraista valtionavustusta on vielä myönnetty yksityisteiden parantamishankkeisiin ja muiden erityiskohteiden ylläpitoon.

Nykyisen hallitusohjelman uudistuksiin kuuluu kuntien kustannusten karsiminen. Hallitus sitoutuu osana julkisen talouden tasapainottamista vähentämään kuntien tehtäviä ja velvoitteita miljardilla eurolla. Yksityistielain kokonaisuudistus on osa kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseen liittyvää hallitusohjelman toimenpidesuunnitelmaa. Yksityistielain kokonaisuudistuksen yhteydessä on tarkoitus muun muassa selkiyttää eri osapuolten vastuita yksityisteiden rakentamisen, ylläpitämisen sekä liikkumisen suhteen. Myös kuntien roolia asiassa arvioidaan uudelleen. Kunnissa tielautakunta toimii tiekuntien päätösten oikaisu- ja toimitusviranomaisena.

Tavoitteena on myös sujuvoittaa lupaprosesseja. Norminpurku on yksi yksityistielain kokonaisuudistuksen tavoitteista, sillä laki on tällä hetkellä sekava ja tavalliselle tieosakkaalle vaikeaselkoinen. Norminpurkukokonaisuuteen liittyy esimerkiksi erilaisten johtojen ja kaapeleiden yksityistien tiealueelle sijoittamiseen liittyvän päätöksenteon ja vastuukysymysten selkiyttäminen sekä yksityisteiden hallinnon helpottaminen.

Yksityisteiden tienpito on tieosakkaiden vastuulla. Tieosakkaat määrittelevät tarvitsemansa tienpitotason ja rahoittavat sen itse. Avustusten varaan yksityistienpitoa ei voi yksistään perustaa. Valtio ja kunnat voivat kuitenkin antaa avustuksia eri tienpitotarkoituksiin. Tieosakkaiden tiemaksujen suuruus perustuu tiestä kullekin tieosakkaalle tulevan hyödyn arviointiin. Hyötyä arvioitaessa otetaan huomioon tieosakkaan tienkäyttö eri tarkoituksiin ja siihen käytettävä tienpituus. Maanmittauslaitos on laatinut tästä tieyksiköinnistä ohjeen, jota käytetään yksityistietoimituksissa ja sovelletaan hyvin yleisesti myös tiekunnissa. Metsätiellä voidaan tiemaksujen sijaan periä tieosakkailta käyttömaksuja toteutuneiden (tonni x kilometri) kuljetusten perusteella. Muiden kuin tieosakkaiden liikennöinnistä voidaan tienkäyttäjälle määrätä käyttömaksu.

Kunnan myöntämät yksityistieavustukset eivät ole lakisääteisiä, vaan kunta päättää omista avustusehdoistaan ja avustusten määrästä. Kunta voi ottaa yksityistien kokonaan tai osittain hoitaakseen tai antaa vain rahallista avustusta. Honkajoen kunta avustaa vuosittain 2/3 budjetissa varatusta avustussummasta niitä yksityisteitä, jotka ovat olleet valtionavunpiirissä ennen vuotta 1996 ja 1/3 osalla hakemuksesta muita teitä ja tiekuntia. Koska kunnilla on haja-asutusalueella maankäytön vastuu ja kaavavastuu, kantavat kunnat näin osittain vastuuta myös liikenteellisistä olosuhteista.

Teknisestä toimistosta välitetään lausuntopyyntö asiassa kunnan niille yksityistiekunnille, joiden sähköpostiosoite on tiedossa. Teknisen lautakunnan jäsenille on etukäteen toimitettu linkki lakimuutosaineistoon.

Kunnanrakennusmestari-rakennustarkastajan päätösehdotus:
Tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle annettavaksi liikenne- ja viestintäministeriölle seuraavaan sisältöinen lausunto:

Tielautakuntien lakkauttaminen ja tielautakuntien toimituksiin liittyvien säännösten poistuminen nähdään kunnissa haetunlaisena muutoksena. Kunnalle kuuluvista tehtävistä jatkossa vastaisi Maanmittauslaitos, mikä paremmin edustaa ammatillista osaamista ko. tehtävälueella.

Yksityistiekuntien haettavaksi kehitetään avustusmuoto, joka olisi yhdistelmä nykyisestä Kemera-avustuksesta ja ELY:n myöntämästä yksityistieavustuksesta. Avustuksen suuruus kuntaa kohden olisi vähintään kaksinkertainen, verrattuna kunnan myöntämään avustuksen tai yksityistiemenojen kokonaismäärään. Avustusperusteita voisi silloin muuttaa elinkeinoelämän vaatimuksia vastaamaan.

Käyttömaksujen perimistä sekä omien tieosakkaiden että muiden osalta on hyvä selkeyttää niin, että ylimääräinen teiden rasitus ja niistä aiheutuvat vahingot voidaan korjata aiheuttajan lukuun, ilman että muut osakkaat siitä joutuvat maksamaan.

Arvonlisäverolain muutoksella yksityistiekuntien talouden parantamista voidaan myös perustella. Muutoksella tienpitoaineiden hankinnassa ja urakoinnissa voidaan verohyöty kohdentaa yksityistienpidon hyväksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti käydyn keskustelun jälkeen.

Khall 14.3.2017 § 56

Valmistelu ja lisätiedot:

vt. kunnanjohtaja Ulla Norrbo (etunimi.sukunimi@honkajoki.fi)

Asiaan liittyvää oheismateriaalia:

Luonnos 25.1.2017

Hallituksen esitys eduskunnalle yksityistieläiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Ehdotus: Kunnanhallitus hyväksyy teknisen lautakunnan esittämän lausunnon annettavaksi liikenne- ja viestintäministeriölle Honkajoen kunnan lausuntona.

Päätös:

Asiasta käydyn keskustelun jälkeen päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Otteen oikeaksi todistaa

Anne Vähäniemi

Anne Vähäniemi
pöytäkirjanpitäjä

Honkajoella 16.3.2017